

KRAJSKÝ ÚŘAD KARLOVARSKÉHO KRAJE
ODBOR KULTURY, PAMÁTKOVÉ PÉČE, LÁZEŇSTVÍ A CESTOVNÍHO RUCHU

Ing.arch. Tomáš Dohnal
Pod sokolovnou 3
140 00 Praha 4 - Nusle

Váš dopis značka / ze dne

Naše značka
981/KR/10-4

Vyřizuje / linka
Pokludová/279

Karlovy Vary
28.7.2010

**Věc: Karlovy Vary, Císařské lázně -řízení ve věci vydání závazného stanoviska
k revitalizace objektu Císařských lázní v Karlových Varech**

**Oznámení o ukončení dokazování a shromáždování podkladů pro vydání
rozhodnutí – seznámení s podklady**

Krajský úřad Karlovarského kraje, odbor kultury, památkové péče, lázeňství a cestovního ruchu, jako orgán státní památkové péče dle ust. § 28 odst. 2 písm.a) zákona č.20/1987 Sb. o státní památkové péči v platném znění, Vám jako zplnomocněnému zástupci účastníka řízení sděluje, že v řízení ve věci vydání závazného stanoviska **k revitalizaci objektu Císařských lázní v Karlových Varech** dle předložené projektové dokumentace „Karlovy Vary-Revitalizace objektu Císařských lázní“, dokumentace pro stavební řízení, zpracovatel INTAR a.s., Bezručova 17a, Brno, březen 2010, zakázkové číslo 200 800 11-3,

ukončil dokazování a byly shromážděny dostatečné podklady k vydání rozhodnutí.

Dle ust. § 36 odst. 2 zákona č.500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, máte možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit k jeho podkladům i ke způsobu jejich opatření, případně navrhnout jejich doplnění.

Můžete tak učinit nahlédnutím do spisu sp. Zn. 981/KR/10 na oddělení památkové péče Krajského úřadu Karlovarského kraje, Závodní 353/88, Karlovy Vary, budova A, 3. NP, kancelář č. 334, a to do **10 dnů od doručení tohoto oznámení**. Před osobní návštěvou mne prosím telefonicky kontaktujte – tel. 353 502 279.

Jedním z hlavních podkladů je vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Lokti čj. NPU-342/2215/2010 ze dne 12.7.2010, které Vám v příloze zasíláme.

(1) **KRAJSKÝ ÚŘAD
KARLOVARSKÉHO KRAJE**
odbor kultury, památkové péče,
lázeňství a cestovního ruchu

Mgr. Jaroslava Pokludová
vedoucí odboru kultury, památkové péče,
lázeňství a cestovního ruchu

**NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ
V LOKTI**

Magistrát města Karlovy Vary
Odbor památkové péče
U Spořitelny 2
361 20 Karlovy Vary

Váš dopis č. j. / ze dne 256/OPP/10/Srv/25. 6. 2010
Naše č. j. NPÚ-342/2215/2010
Vyřizuje / linka Mgr. Staňková/352684796
Spisový znak 820.4
V Lokti dne 12. 7. 2010

141 490/10

③ MAGISTRÁT MĚSTA KARLOVY VARY		C.dop.:
Č.j.:		Zprac:
Došlo: 22 -07- 2010		
Počet listů:	Počet příloh:	11 Pril. red.mor
Spis. znak:	Skart. znak:	

VĚC:

Kraj Karlovarský, okres Karlovy Vary, Karlovy Vary (městská památková zóna), ulice Mariánskolázeňská 2, Lázně I, národní kulturní památka zapsaná v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejstř. č. 17027/4-880 – odborné vyjádření k záměru restaurování kamenných prvků, dlažeb, obkladů, historických omítek v interiéru, štukové výzdoby, zlacení, umělých mramorů, fasády, truhlářských prvků, mobiliáře, obrazů, vitráží, pasířských, zámečnických a klempířských prvků

Písemné vyjádření podle § 14 odst. 6 zákona ČNR č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Lokti, obdržel dne 29. 6. 2010 Vaši žádost č. j. 256/OPP/10/Srv ze dne 25. 6. 2010 o vypracování odborného vyjádření k záměru restaurování kamenných prvků, dlažeb, obkladů, historických omítek v interiéru, štukové výzdoby, zlacení, umělých mramorů, fasády, truhlářských prvků, mobiliáře, obrazů, vitráží, pasířských, zámečnických a klempířských prvků, které jsou nedílnou součástí nemovité národní kulturní památky Lázně I (rejstř.č. 17027/4-880) v Karlových Varech.

K žádosti jsou přiloženy „Restaurátorské záměry, Císařské lázně, Mariánskolázeňská 306/2, Karlovy Vary“. Restaurátorské záměry zpracovaly: Kamenné prvky, dlažby a obklady: ak. soch. Jiří Kaifosz, Ing. Vít Eckert; Historické omítky v interiéru, štuková výzdoba, zlacení, umělé mramory, fasáda: ak. soch. Jiří Kaifosz, ak. mal. Václav Potůček; Truhlářské prvky, mobiliář: ak. soch. Vítězslav Kolomazník, Luboš Krušina, Filip Kolomazník; Obrazy: ak. mal. Ludmila Razimová, ak. mal. Jana Míčková; Vitraje: Karel Barták; Pasířské, zámečnické a klempířské prvky: Jiří Matoušek. Sumarizaci materiálu provedla Alena Krušinová, umělecký historik, Mansfeldova 800, 189 00 Praha 9, Č. Most II v červnu 2010.

Stávající zpracování restaurátorských záměrů předpokládá zpracování detailních restaurátorských průzkumů a následné zpřesnění restaurátorských postupů.

V restaurátorské dokumentaci je uvedeno následující:

Kamenné prvky

V restaurátorské dokumentaci je podrobně popsán postup jednotlivých fází restaurátorského zásahu na kamenných prvcích (a) podrobná fotodokumentace, popis počátečního stavu jednotlivých prvků,

b) čištění – konkrétní postup bude upřesněn po provedení rest. průzkumu, čistící metody mohou být mechanické nebo fyzikálně chemické, c) odstranění starých betonových vysprávek a rozpadlého nebo nefunkčního spárování d) zajištění staticky a tektonicky ohrožených míst, injektáže a stabilizace trhlin, e) stabilizace zkorodovaného kamene (zpevnění organokřemičitým prostředkem na bázi etylsilikátu s vysokým obsahem Si složky a neutrálním katalyzátorem, f) nutné doplnění poškozených částí kamenných prvků, g) nutné doplňky z přírodního kamene, náhrada chybějících článků, h) kamenické opracování vysprávek z umělého a přírodního kamene, i) závěrečná konzervace a hydrofobizace, j) železné konstrukční korodující části (budou vyjmuty z kamene a nahrazeny nerezem, popř. bude-li to obtížně proveditelné, budou na místě pasivované a konzervované, k) fotodokumentace a závěrečná zpráva. Obdobným způsobem by mělo být postupováno v případě keramických vlysů, desek, pískovcové hlavy, vápencových putti a vlastní sochařské výzdoby u vchodu do lázní.

Dlažba a obklady

Restaurování dlažby a obkladů je možno provést ve variantě 1 nebo 2. Var. 1 předpokládá, že tam, kde je to možné a budou-li dlažba a obklady využity pro další prezentaci, budou zachovalé části bez dalších zásahů ponechány a poškozená místa doplněna původním obkladem – dlažbou z míst, kde bude zrušena. Var. 2 předpokládá výrobu nové dlažby a obkladů, repase staré dlažby a obkladů.

Restaurování historických omítek v interiéru, štukové výzdoby, včetně zlacených ornamentů, partie umělého mramorování, malířská výzdoba z prostoru hlavního schodiště, plastické prvky na fasádě

Měl by být proveden podrobný rest. průzkum, následně by měly být odstraněny všechny druhotné nátěry, povrchové nečistoty a prachové depozity. Odstraněny by měly být i nevhodné tmely a sádrové vysprávky. Odhalené pův. omítky by měly být fixovány. Mechanické defekty by měly být tmeleny a pak sceleny barevnými retušemi. Druhotné zlacení bude z povrchu odstraněno. Retuše původního zlacení bude provedena plátkovými kovy. Umělé mramorování bude očištěno, uvolněné plochy budou hloubkově injektovány, mechanické defekty budou vytmeleny a následně přebroušeny a přešetřeny.

Olejové obrazy z prostoru hlavního schodiště budou sejmuty ze zdi, plátna z rubu očištěna a napuštěna, barevná vrstva ošetřena, dle potřeb plátna rentoilována. Nečistoty z povrchu malby budou odstraněny, defekty budou tmeleny kličokřídovým tmelem. Následně budou provedeny retuše. Závěrem budou plátna ošetřena nátěrem ochranného damarového laku s příměsí běleného včelího vosku.

Nástěnné malby budou fixovány, následně budou z povrchu malby odstraněny nečistoty. Defekty budou vytmeleny a vyretušovány. Po té bude provedena závěrečná fixáž.

Truhlářské prvky

Tento restaurátorský záměr řeší postup je při obnově truhlářských prvků jednotlivých nadzemních podlažích, trámových podpor s řezbami, parket, dveřních výplní, okenních výplní a dřevěného mobiliáře. Předpokládá se detailní zpracování restaurátorského průzkumu a zpřesněného restaurátorského záměru, počítá se spoluprací s VŠCHT a s dalšími specializovanými společnostmi. Mělo by dojít ke komplexnímu restaurování s nejmenším možným rozsahem rekonstrukčních doplnění.

Malované obrazy

Malované obrazy jsou pro potřeby restaurátorského záměru rozděleny na skupinu rozměrných nástěnných obrazů, na skupinu převáženou k restaurování do ateliéru, obrazy poškozené zatékáním vody a menší obrazy uložené v depozitáři. V restaurátorském záměru je podrobně popsán postup všech fází restaurátorského zásahu. Konkrétní postupy budou upřesněny na základě detailního průzkumu, který bude proveden před zahájením prací. Bude provedeno zjištění adheziv, čištění povrchu, fixace plátna k podkladu, tmelení odpadlých částí, lokální a napodobivé retuše, závěrečný konzervační lak. V průběhu prací bude prováděna fotografická dokumentace a konzultace se

zástupci investora a NPÚ. V případě obrazů převážených k restaurování do ateliéru bude provedena kontrola soudržnosti barevné vrstvy a důkladné upevňování uvolněných míst plošnými fixážemi nástřikem a lokální upevňování šupin a krakel injektáží. Povrch maleb bude vyčištěn a proveden sondážní průzkum, který odhalí stav barevných vrstev. Další postup se bude odvíjet od výsledků detailního restaurátorského průzkumu.

Vitraje

V případě restaurování vitrají je zdůrazněna nutnost provedení urychlené demontáže všech vitrají tak, aby se zamezilo jejich dalšímu poškození. Při demontáži bude rozšířen průzkum a na základě toho upřesněny konkrétní restaurátorské postupy. Obecně lze říci, že bude provedena demontáž všech vitrají tak, aby se zamezilo jejich dalšímu poškození. Demontážní práce budou prováděny z postaveného lešení. Současně s demontáží bude proveden detailní restaurátorský průzkum skutečného stavu a rozsahu poškození větrají. Demontované vitraje budou uloženy v ateliéru restaurátora. Výsledky průzkumu o původnosti schodišťových vitrají budou projednány s památkovým dohledem a na základě toho bude stanoven další postup. Budou vypracovány návrhy na restaurování původních originálních vitrají. Budou provedeny výtvarné návrhy na restaurování původních originálních vitrají.

Kovové prvky

Vzhledem k tomu, že většina kovových prvků nebyla ze země přístupná, je nutné provedení detailního restaurátorského průzkumu. Restaurátorský záměr pro restaurování kovových prvků řeší obecně postup restaurování svítidel a lustrů, vyústek, mřížek, zámečnických prvků, dveřního a okenního kování, střeš.

Po posouzení předložených restaurátorských záměrů Vám sdělujeme, že zamýšlené práce doporučujeme realizovat za následujících podmínek státní památkové péče:

- 1) Před započítím prací musí být provedena podrobná dokumentace stavu jednotlivých předmětů tak, aby tam, kde to bude nutné, mohla být provedena jejich rekonstrukce. Jde např. o přesné zákresy předloh pro nutné rekonstrukce výmaleb apod.
- 2) Po provedení podrobných restaurátorských průzkumů (jak je uvedeno v jednotlivých restaurátorských záměrech) je třeba svolat jednání na místě za účasti restaurátora, investora a příslušných pracovníků odborné organizace státní památkové péče a projednat výsledky těchto podrobných průzkumů a následný postup prací. (Např. Je třeba konzultovat a odsouhlasit konkrétní rozsah a způsob doplňování na všech předmětech restaurátorského zásahu. V případě čepů a táhel v kamenném materiálu musí být postup výměny nebo nutného ošetření v případě ponechání na místě projednán a odsouhlasen případ od případu. Při restaurování dlažeb a obkladů by v principu nemělo docházet k jejich odstraňování. Tyto prvky by měly být v maximálním rozsahu zachovány in situ. Stávající dlažby a obklady by měly být restaurovány a doplněny kopiemi. V případě nezbytnosti odstraňování části historických prvků z důvodu změny stavebního řešení (dle schválené PD), je možné tyto prvky použít v odpovídajících souvislostech na jiném místě stavby. Konkrétní řešení však musí být odsouhlaseno odbornou organizací státní památkové péče. V případě vitráží by k rekonstrukci původní vitráže na hlavním schodišti mělo dojít pouze v tom případě, kdy se z ikonografie podaří zjistit, jaký vzhled tato vitráž měla. Bez historické předlohy nelze provádět rekonstrukce dobového námětu vitráží. Pokud nebude zajištěna žádná historická předloha, zůstane zachována stávající výplň.)
- 3) Restaurátorské práce musí být průběžně sledovány odbornými pracovníky Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Lokti a výkonného orgánu Magistrátu města Karlovy Vary. Z tohoto důvodu budou svolávány pravidelné kontrolní

- dní. Jejich harmonogram bude stanoven před zahájením prací. V rámci těchto kontrolních dnů budou konzultovány a odsouhlasovány dílčí restaurátorské postupy.
- 4) Restaurování obrazů je nutné chápat jako celek. Z toho důvodu je nutné kromě samotné malby, restaurovat také rámy. Je tedy třeba doplnit záměr restaurování dřevěných rámu obrazů. Tento restaurátorský záměr v předloženém elaborátu zcela chybí.
 - 5) Kompletní restaurátorský proces musí být realizován v souladu se zákonem ČNR č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, v souladu § 10, odst. 4, vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/87 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a s metodickým listem Národního památkového ústavu č. 4/2006 ze dne 4. 9. 2006, č.j. NPÚ 302/6662/2006. (Jedná se kromě jiného o skutečnost, že restaurování musí být ukončeno přejímacím řízením a předáním závěrečné restaurátorské zprávy Národnímu památkovému ústavu pro archivní a dokumentační účely. Restaurátorská zpráva musí obsahovat povinné náležitosti, které jsou uvedeny ve výše jmenované vyhlášce a metodickém listu. Restaurování mohou provádět pouze odborníci – restaurátoři, kteří jsou držiteli příslušných povolení MKČR k restaurování.)

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Lokti, posoudil předložené restaurátorské záměry. Lázně I jsou nemovitou národní kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejstříkovým číslem 17027/4-880. Nedílnou součástí této významné památky je velmi kvalitní umělecká a uměleckořemeslná výzdoba. Provedení restaurování, zvláště po havárii vody v objektu, kdy byla velká část této výzdoby poničena, považujeme za nutné. **Uskutečnění restaurátorských prací dle předložených restaurátorských záměrů považujeme za vhodné, pokud budou dodrženy výše uvedené podmínky státní památkové péče.**

Toto vyjádření nenahrazuje závazné stanovisko výkonného orgánu státní památkové péče.

Tomáš Karel
odborný náměstek pověřený řízením

